

Egyesületi közlemények.

Az Országos Erdészeti-Egyesület 1880. évi szeptemberhő 19., 20., 21. és 22-én Mehádián tartott rendes közgyűlésének jegyzőkönyve.

Első nap.

A közgyűlés kezdődik délelőtt 11¹/₂ órakor Tisza Lajos ő excellentiája elnöklete alatt.

Jelen voltak :

Adriányi Arnold, m. kir. erdőfelügyelő és alapító tag.

Balás Pál, m. kir. h. erdőmester és alapító tag.

Baiersdorf Károly, erdész és rendes tag.

Barco Ede báró, rendes tag.

Biach Mór, fakereskedő és alapító tag.

Churawy Károly, tisztartó mint a sz. osztr. államvaspálya-társaság képviselője.

Divald Gyula, m. k. faraktártiszt és alapító tag.

Ehrenfels Ágoston, m. k. erdőgyakornok és rend. tag.

Fekete Lajos, m. k. erdőakadémiai tanár és alapító tag.

Fikker Béla, m. kir. erdőmester és alapító tag.

Fischle Frigyes, közalapítványi erdőtiszt.

Feueregger Imre, m. kir. főerdész és rendes tag.

Fligl Nándor, m. kir. erdész és alapító tag.

Geisinger József, m. k. erdész és alapító tag.

Grieszbach Ede, fűrészgondnok és rendes tag.

Gubányi Antal, vállalkozó és rendes tag.

Dr. Günther Antal, ügyvéd és rendes tag.

Gyenge Soma, m. k. erdőgyakornok és rendes tag.

Györke István, m. k. erdőgyakornok és rendes tag.

Halbauer István, m. kir. erdész és alapító tag.

Havas Sándor, ny. államtitkári helyettes, Budapest főváros képviselője és rendes tag.

Heni János, főerdész, mint az osztrák állam-vaspályatársaság képviselője.

Hoffmann Antal, m. k. közalapítványi erdőmester és alapító tag.

Horváth Sándor, kir. al-erdőfelügyelő és alapító tag.

Illés Nándor, kir. erdőfelügyelő és alapító tag.

Jambrich János, m. k. erdész és rendes tag.

Jarinay Vilmos, m. k. főerdész és rendes tag.

Joász Alajos, m. k. erdész és alapító tag.

Kaffka László, alispán, Szörénymegye képviselője.

Krivácsy Elek, kir. erdőfelügyelő és alapító tag.

Kostyál György, m. k. erdész és rendes tag.

Kovács Gyula, k. alerdőfelügyelő és rendes tag.

Landerer Arthur, m. k. közalap. erdész és rendes tag.

Lechner Gábor, m. k. erdőmester és alapító tag.

Michel József, m. kir. erdész és rendes tag.

Muits István, m. kir. erdész és rendes tag.

Pálffy Ferencz, polgármester, mint Szeged sz. k. város képviselője.

Panek Norbert, m. k. erdész és rendes tag.

Pellion Lajos, m. kir. erdész és alapító tag.

Penszl Antal, m. k. kat. erdőbecslő-biztos és rend. tag.

Prokopovitsch Lajos, városi erdőmest. és alapító tag.

Prorok Kajetán, m. kir. erdész és rendes tag.

Púza Jenő, m. k. köza. főerdész és rendes tag.

Róth Ignác, mint Pest-Pilis-Sólt és K.-Kunmegye képviselője.

Rozinszky Béla, m. k. alerdőfelügyelő és rendes tag.

Rózsay Rezső, m. kir. erdőrendező és alapító tag.

Scheint Adolf, m. kir. aligazgató és alapító tag.

Schuszter Oszkár, m. k. erdőgyakornok és alapító tag.

Seide (Hajós) Gyula, kir. alerdőfelügyelő és rendes tag.

Speri Vincze, mint az osztr. állam-vaspályatársaság képviselője.

Spindler Károly, m. kir. erdész és alapító tag.

Schólez Otto, m. kir. erdész és rendes tag.

Stólz József, m. kir. erdész és rendes tag.

Szabó Adolf, m. k. központi kat. erdőbecslési felügyelő és alapító tag.

Szepesi Gusztáv, kir. főerdész és erdőrendező, r. tag.

Szarvassy Alajos, m. kir. erdész és rendes tag.

Stassevits József, m. kir. erdész és rendes tag.

Taferner István, m. kir. erdész és rendes tag.

Tatartzy Károly, földbirtokos és alapító tag.

Terbocs Bertalan, m. k. erdész és alapító tag.

Teschler Vincze, m. k. erdész és rendes tag.

Trauer Gusztáv, m. k. erdész és rendes tag.

Ujházy Dénes, m. k. közalap. erdőmester és alap. tag.

Ujsághy Zsigmond, m. k. kat. erdőbecslőbiztos és r. tag.

Vásárhelyi Béla.

Wagner Gusztáv, m. k. erdész és rendes tag.

Weszter Sándor, m. k. főerdész és rendes tag.

I. Elnök zajos eljenzések között elfoglalván az elnöki széket, a következő beszéddel nyitja meg a közgyűlést : (következik az elnöki beszéd teljes szövegében. Lásd „Erdészeti Lapok“ 1880. évi X. füzet 713. lap.)

II. Horváth Sándor titkári helyettes olvassa az egyesület működéséről szóló titkári jelentést és az egyesület vagyoni állapotát előtüntető pénztári tudósítást. (A jelentést lásd „Erdészeti Lapok“ 1880. évi X. füzetének 717 lapján.)

Illés Nándor : Tisztelt közgyűlés! Az elnöki megnyitó beszédben és a most felolvasott titkári jelentésben olyan fontos dolgok adtak elő, hogy lehetetlen azok felett egyszerűen napirendre térni. Ezen oknál fogva bátor vagyok két indit-

ványt terjeszteni a tisztelt közgyűlés elé, remélvén, hogy mindkettő köztetszéssel fog találkozni.

Mélyen tisztelt elnökünk már a székesfehérvári közgyűlés alkalmával jelentette volt, hogy az erdőtörvényjavaslat a képviselőház által megszavaztatott. Örvendetes volt kétségkívül már önmagában is e tény, örömünk azonban nem lehetett teljes, mert még távol állottunk a törvény életbeléptetésétől, és jól tudtuk, hogy nagyon sok fog függni annak végrehajtásától. Az idő mult s már közel állottunk az erdőtörvény életbeléptetésének napjához, de még mindég nem hallhattunk semmit arról, hogy a várva-várt előkészületek a törvény végrehajtására megtétettek volna. Másfelől hírek kezdtek szárnyalni, melyek — mint igen tisztelt elnökünk is megjegyezni méltóztatott — azt sejtették, hogy a törvény nem fog jogos kívánásainknak és reményeinknek megfelelően végrehajthatni. Kísérletekről hallottunk beszélni, melyeket a törvény végrehajtására hivatott hatóságok ideiglenes szervezésével akartak tenni, s melyek valóság esetében bizonyára ártalmára lettek volna ügyünknek. Mert kérdem, nem vált volna-e az ideiglenesség feltétele mellett igen is kérdésessé, vajjon vállalkozni fognak-e az arra hivatottak azon fontos feladatra, melynek helyes megoldásától függ az erdőtörvény sikere. Fontos momentum volt továbbá a kincstári erdőgazdaság szervezése is, és mint az elnöki beszédből is alkalmunk volt hallani, majdnem megtörtént, hogy államerdészetünk egy másik közgazdasági ágának rendeltetett alá, mi azt fejlődésében és önálló előhaladásában rendkívül akadályozta volna.

Hogy mindez, tisztelt közgyűlés, meg nem történt, azt egyedül azon férfinak köszönhetjük, ki egyletünk ügyeit vezeti, s ki minden erejét ügyünknek szentelve, bölcs belátásával s azon nagy befolyással, melylyel bir, kieszközölte, hogy

az erdőtörvény czéljának megfelelő végrehajtást, az államerdészet pedig szakigényeinket kielégítő szervezetet nyer.

Ezért bátor vagyok indítványozni, hogy közgyűlésünk elnök ő excellentiájának az erdőtörvény életbeléptetése, a hazai erdőgazdaság érdekeinek megóvása és az erdészeti ügyek rendezése körül tanusított fáradozásaiért háláját fejezze ki, és ezt jegyzőkönyvileg is örökítse meg. (Élénk helyeslés és hosszan tartó éljenzés.)

Még egy indítványom van, tisztelt közgyűlés. (Halljuk!) Először történik, mióta egyesületünk fennáll, hogy a titkári jelentést nem az terjesztette elő, kitől azt hallani megszoktuk. Pedig a titkári jelentés éppen a mostani alkalommal oly hirt foglal magában, melyre valóban büszkék lehetünk. Egyesületünk azon vagyoni állása által, melyről a titkári jelentés szolt, az ország első rangu egyesületei közé emelkedett. Büszkén és bátran jelenthetjük ki, hogy vagyoniilag erősek lettünk, hogy szavainknak súlyt kölcsönözhetünk és hogy a mit akarunk és határozunk, képesek is vagyunk keresztül vinni.

Emlékezzünk már most vissza, tisztelt közgyűlés, mily szerény körülmények között kezdte meg egyesületünk működését. A „Mittheilungen des ungarischen Forstvereines“ 1867-dik évi füzetében közölt pénztári kimutatás szerint egyesületünk évi bevétele akkor 4031 frt 45 kr, kiadása 3915 frt 33 kr volt, úgy, hogy a pénztári maradvány összesen csak 116 frt 12 krt tett ki, s még ebből is 56 frt 73 krt az előbbi pénztárnokon kellett behajtani. A tagsági díjak hátraléka, melyből vajmi kevésre lehetett számítani, 3168 frt 85 krra rugott, s az egyesület számadásai nem voltak két év óta megvizsgálva. Mit tehet az ilyen szegény egyesület! És hogyan állanak az egyesület viszonyai ma? A jelentésből méltóztattak hallani, hogy az évi bevételek összege jelenleg meghaladja a 14.000 forintot és csupán az „Erdészeti Lapok“

kiadása 1878-ban 4222 forintot tett, tehát többet, mint az Erdészeti Egyesület összes bevételei az említett időszakban. E mellett, tisztelt közgyűlés, egyesületünk most évenként 100 arany pályadíjat tűz ki, s az erdészek özvegyeinek és árváinak segélyezésére megalkotta a Wagner-alapítványt, melynek kamatai már most 200 forintnál nagyobb összegre rúgnak. Egyesületünk szakközlönye egész könyvtárrá nőtte ki magát s íróinkat is tisztességesen tudjuk díjazni.

Mindezen eredményeket, tisztelt közgyűlés, melyekre büszkén és megelégedetten tekinthetünk, nagy részben egyesületünk titkárának, az ő kitartásának és ügyszeretetének köszönhetjük. Szívós következetességgel gyűjtötte ő az alapító, pártfogó és évdíjas tagokat, s valóban nehéz munkát végzett, míg ily vagyont összehozhattunk. Mennyi fukarkodást tanusított a költségvetések szerkesztésénél! Egy tekintetben volt csak bőkezű, ha irodalmunk fejlesztéséről volt szó. Hány tervet, mennyi indítványt buktatott meg azon kérésével: csak addig várjatok, míg százezerre visszük az egylet vagyónát. És mennyire örvendett azon napnak, midőn a közgyűlés elé lépve, azt fogja mondhatni: ime a százezer forint meg van. Könyvek csordultak ki szemeiből, midőn e napokban meg nem jelenhetéséről beszélve, panaszkodva mondá: nem az fáj, a mit testileg szenvedek, hanem az, hogy e közgyűlésen nem lehetek köztetek. Bizonyára mi is sajnáljuk ezt, bár meg lehetünk győződve, hogy érzésével és gondolatával most is közöttünk van.

Ugy hiszem, tisztelt közgyűlés, az eddig említettek is elégségesek arra, hogy felköltsék iránta részvétünket, s nem szükséges, hogy ennek fokozására megemlékezem azon tulhajtott munkásságról, melyet ez idén az erdőtvény végrehajtásának utbaindításánál kifejtett; olyan munkásságról, mely kockára tévé egészségét, s addig feszíté az ivet, míg az majdnem elpattant.

Meg vagyok győződve, tisztelt közgyűlés, hogy a közérületnek adok kifejezést, midőn indítványozom, hogy egyesületünk szeretett titkárának, Bedő Albertnek, betegsége fölött részvétét, az egyesület vagyoni állapotának fényes eredményü gyarapításáért és az erdészet érdekeinek előmozdításáért pedig köszönetét jegyzőkönyvileg fejezze ki. (Élénk helyeslés.)

Balás Pál: Illés Nándor tisztelt tagtársunk tetszéssel fogadott indítványához a következő megtoldást vagyok bátor ajánlan: határozza el a tisztelt közgyűlés, hogy Bedő Albert titkár urral ezen indítvány alapján hozandó határozata a következő táviratban közöltessék:

„Az Országos Erdészeti Egyesület szeretett titkárának betegsége fölött részvétét fejezve ki, Nagyságodnak, az egyesület vagyoni állapotának oly fényes eredményü gyarapításáért s az egyesület és az erdészet érdekeinek előmozdításáért jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott.“ (Helyeslés.) (Ezen távirat az ülés végződése után adatván fel, a következő szavakkal toldatott meg: „s Nagyságodat első alelnökének egyhangulag megválasztotta. — Tisza Lajos“.)

Elnök: E szerint végzésképen kimondhatom, hogy a titkári jelentés általánosságban tudomásul vétetik, az abban foglalt indítványok elfogadtatnak az ezek foganatosítása érdekében szükségessé vált teendők teljesítésével az igazgató válaszmány bizatik meg. A bejelentett alapító és rendes tagok az egyesület kebelébe felvétetnek, s az egyesület elhalt tagjai fölött pedig a közgyűlés részvétét fejezi ki. (Helyeslés.) Hasonlóképen végzésileg kimondom, hogy a pénztári jelentés tudomásul vétetik. Végül a most előadott indítvány folytán, habár egyfelől szerénységem tiltja, de másfelől elnöki kötelességem parancsolja kimondanom, hogy méltóztatnak jegyzőkönyvileg köszönetet szavazni az elnöknek, a ki ezt a jóakarát és igyekezet elismerésének és — ha ugyan volna szükség rá —

sarkantyunak tekinti a további tevékenységre. (Élénk éljenzés.) Ezzel kapcsolatban kimondom egyuttal határozatilag, hogy az egyesület szeretett és tisztelt titkárának B e d ő Albertnek betegsége felett sajnálatát fejezi ki a közgyűlés, az egyesület, s különösen annak vagyoni felvirágoztatása körül kifejtett munkásságáért és buzgalmaért pedig jegyzőkönyvileg köszönetet mond. (Élénk helyeslés.)

III. Elnök: A napirend szerint következik a D e á k Ferencz alapítvány 1879. évi pályázati eredményének kihirdetése.

A pályázatra, melyről itt szó van, s mely, mint emlékezni méltóztatnak, az erdőbecsléstan kézikönyvére iratott ki, összesen két pályamunka érkezett be; ezeket az igazgató választmány megbírálás czéljából egy hármas tagu bizottságnak adta ki, s ennek jelentése alapján (a bírálók jelentéseit lásd az „Erdészeti Lapok“ 1880. évi X. füzetének 727. és következő lapjain) a jutalmat legjobb meggyőződése szerint azon pályamunkának ítéli oda, melynek jeligéje: „Nem dicvágy, de a nemzet szelleme hajt.“ Az igazgató választmány ezen határozata értelmében van szerencsém az említett jeligét hordó levélkét felbontani. (A jeligés levélkét felbontja.)

A jeligés levél szerint a nyertes pályamunka szerzői: S ó l t z Gyula és F e k e t e Lajos. (Zajos éljenzés.)

E szerint a 100 darab arany (550 frt) pályadíj nyerteseknek kézbesítetteti fog.

Ezzel kapcsolatban meg kell jegyeznem, hogy a második pályaműben, melynek jeligéje: „Mennyi a fa, számítsd, ha tudni vágyol, mert tévedsz, ha e nélkül tudni véled“, az egyik bíráló jelentése szerint, szintén tehetség és szorgalom jelei mutatkoznak, minek alapján kötelességemnek tartom az igazgató választmány nevében e helyen azon reménynek adni kifejezést, hogy e munka szerzője is érdemes és hasznos tagja

leend erdőgazdasági irodalmunknak. E pályamunka jelíges levélkéje a titkári hivatalban fog őriztetni s csak akkor bontatik fel, ha a szerző kéziratának visszavétele céljából jelentkezni fog. (Helyeslés.)

IV. Következik a Wagner Károly elhunyt első egyleti alelnök fölött tartandó emlékbeszéd.

Elnök: Az emlékbeszédet Illés Nándor ur fogja előadni.

Illés Nándor: (olvassa az emlékbeszédet, mely az „Erdészeti Lapok“ ez évi X. füzetében egész terjedelemben közölve volt.)

Elnök: Azt hiszem, a tisztelt közgyűlés kívánságát tolmácsolom, ha kimondom, hogy ezen általunk figyelemmel és kegyelettel meghallgatott emlékbeszéd, mely egy, a közjónak szentelt élet hű tükrét adja, s mely egyuttal a magyar erdészeti irodalomnak bölcsőjétől való fejlődését és a magyar erdészet ügyének s egyesületünknek történetét, melyek egymással mind szorosán össze vannak forrva, hiven tükrözi vissza, egyesületi közlönyünk legközelebbi füzetében egész terjedelemben közzé fog tétetni. (Helyeslés.)

V. Elnök: A tárgysorozat szerint következik az üresedésben lévő első alelnöki állomás betöltése, és egy választmányi tag választása.

Ugy hiszem, méltóztatnak beleegyezni, hogy a szavazás mindkét állásra egy szavazó jegyen történjék. (Helyeslés.) Miután az alapszabályok titkos szavazást rendelnek, bátor leszek egy küldöttséget javaslatba hozni, mely a beadandó szavazatokat összeszedje és összeszámítsa. (Helyeslés.) Elnökül bátor vagyok Tatartzy Károly urat, tagokul pedig Fligl Nándor és Hoffmann Antal urakat felkérni.

(Egy félórai szünet után.)

Elnök: A t. szavazatszedő bizottság jelentése szerint

első alelnökké egyhangulag Bedő Albert (éljenzés), választmányi tagul pedig 53 közül 49 szavazattal Belházy Emil választatott meg. (Éljenzés.)

VI. Elnök: A tárgysorozat szerint következik az egyleti alapszabályok megváltoztatása. Méltóztattak a titkári jelentésből értesülni, hogy az „Erdészeti Lapok“ szerkesztőjének kezdeményezésére egyesületünk kebelében önkéntes adományokból több mint ötezer forint gyült össze a Wagner Károly alapítványra. Ezen alap szintén egyleti vagyont képezvén, az alapszabályokban intézkedni kell annak rendszeres kezelése iránt.

Erre vonatkozólag a gyűjtés kezdeményezője javaslatot is terjesztett be a közgyűlésnek, mely az alapszabályok ily irányu módosítását kész szövegezésben tartalmazza. Ugy hiszem azonban, czélszerű lesz ezen tervezetet előzetesen egy bizottságnak adni ki, mely a kezelés elvei iránt a holnapi közgyűlés elé javaslatot terjessen. A közgyűlés ezen javaslat alapján megállapíthatná a kezelés elveit, az alapszabályok szövegezését pedig, és az ennek folytán szükségessé váló intézkedések megtételét, valamint a kormány jóváhagyásának megszerzését is az igazgató választmányra bízhatná. (Helyeslés.)

A kiküldendő bizottság tagjaiul javaslatba hozom: Kri-vácsy Elek, kir. erdőfelügyelő, Fekete Lajos, akadémiai tanár és Horváth Sándor, titkári helyettes urakat. (Helyeslés.)

VII. Elnök: A napirend következő pontját az 1879. évi egyesületi számadások felülvizsgálata és a jövő évi költségvetés megállapítása képezi. Ezen feladat teljesítésére a rendes gyakorlat szerint szintén egy bizottság lenne kiküldendő, mely a számadás-vizsgálat eredményéről és az ennek alapján adandó felmentésről, továbbá a választmány által beterjesztett jövő évi költségvetésről a holnapi közgyűlés elé jelentést tegyen. (Helyeslés.) Ezen bizottság tagjaiul bátor vagyok felkérni

Illés Nándor erdőfelügyelő, Balás Pál erdőmester és Prokopovitsch Lajos, városi erdőmester urakat. (Helyeslés.)

És most áttérhetünk, tisztelt közgyűlés, a kitézött szakkérdések megvitatására. Mielőtt azonban a tanácskozást megkezdendők, szükségesnek tartom előre bocsátani, hogy a kitézött öt kérdés közül ezuttal csak négyet tárgyalhatunk.

A harmadik pont alatti kérdést ugyanis Bedő Albert egyesületünk titkára, most alelnöke, tartotta fenn magának, ki azonban betegsége által a megjelenésben, sajnálatunkra, gátolva van. E kérdés helyett azonban, mely ezuttal levétetik a napirendről, Szabó Adolf ur fog a tegnapi bálinczi kirándulásról s az ott észlelt, bizonyára igen érdekes tapasztalatról értekezni.

Az első kérdés így hangzik :

„Szörénymegye erdőségeinek túlnyomó nagy részét bükkerdők képezvén, azon kérdés merül fel, mikép lehetne ott a bükknek túlterjedését és ez által a nemesebb fanemek kiszorítását leg hatályosabban megakadályozni a legkönnyebben végrehajtható módon; mikép volnának az ott igen kis mértékben előforduló nemesebb fenyő- és tölgyfanemek legcélszerűbben és legolcsóbban tartamosan erdősíthetők és tenyészthetők, s végre miképen lehetne a jelenleg majd teljesen értéktelen bükkösöket értékesíteni?“

E kérdés bevezetésére Balás Pál ur ajánlkozott, felkérem tehát, sziveskedjék értekezését előadni.

Balás Pál a következő értekezést tartja. (Az „Erdészeti Lapok“-ban, hivatkozással ezen helyre, külön közöltetik.)

Illés Nándor : A most előadottakban igen sok eszme és olyan javaslat foglaltatik, mely megvitatásra érdemes, ezért óhajtanám, ha t. tagtársaink közül minél többen hozzászóla-

nának a dologhoz. E felhívásra azért érzem indítatva magamat, mert hasonló alkalmakkor már többször tapasztaltam, hogy szaktársaink, habár arra hivatva volnának, többnyire tartózkodnak a felszólalástól. Pedig szakunk nehezebb kérdéseit csak úgy tisztázhatjuk, ha mindenki hozzászól a dologhoz s elmondja azt, a mit észlelt és tapasztalt. A mi engemet illet, nekem már volt alkalmam e kérdésben elmondani nézetemet, azért most azt nem akarom ismételni.

Scheint Adolf: Csak röviden kívánok, tisztelt közgyűlés, a tárgyhoz szólani. Nézetem szerint, a felvetett kérdésben az utolsó rész, az értékesítés a legnehezebb és legfontosabb, különösen ott, hol a bükk oly óriási tömegben fordul elő, mint ezen a vidéken. Nálunk, mint Balás tisztelt szaktársunk előadta, mintegy 500.000 hold területet foglal el ezen fanem, s így annak évi termése — ha mérsékeltén, csak 80—100 méter készletet számítunk is egy holdra — 100.000 méternél jóval többre tehető. Már most az a kérdés, lehet-e, s ha igen, miként értékesíteni ez óriási mennyiséget? Eddig ezen bükkerdőknek körülbelől csak egy huszonötöd része állott kihasználás alatt, mi mindenesetre annak a jele, hogy a lokális szükséglet bükkfában a rendelkezésre álló készlethez képest igen csekély, daczára annak, hogy az erdőket a legszélesebb alapon nyugvó szolgalmak terhelték, és hogy az ezen szolgalmakat élvező határörök jogaikból a birtokos előnyére mit sem engedtek el.

E szerint bükköseink területének és évi termésének legnagyobb része e megye határain belül eső piaczkokon lenne értékesítendő. De minők e tekintetben a viszonyok? Itt van szomszédunkban a lugos-rekási kincstári uradalom, melynek erdeit egy igen jó állapotban lévő usztatási csatorna szeli ketté, és az uradalom mégis kénytelen volt a tűzifatermelést az előbbi mennyiségnek egyharmadára leszállítani. Pedig ott

az értékesítési viszonyok egészen mások. Ezen irányban tehát a kivitel útján való értékesítésről szó sem lehet. De azt mondhatják talán, itt a Duna, mely e vidéket az egész világgal összeköti, használjuk fel azt. Sajnos azonban, hogy e nagy folyó szép vizén a kereskedés igen gyér, és én sok évi tapasztalat után mondhatom, hogy a közlekedés rendkívüli könnyősége daczára is, azon mennyiség, mely bükkfánkból ezen az uton kiszállítatik, alig érdemel említést.

A felfelé való szállítással sem állunk jobban. Itt vannak közöttünk egy nagy társaságnak képviselői, az osztrák állampálya társaságé, mely azon a vidékeken nagyterjedelmű erdőkkel rendelkezik. Szóljanak hozzá, mit csinálnak bükköseikkel? Ott, hol fafogyasztó gyáraik nincsenek, az értékesítéstől ők is teljesen és minden irányban el vannak zárva.

Mint praktikus ember, nem igen vagyok barátja az experimentálásnak, mert előttem főszempont a kivitel lehetősége. Ezért, ha valaki netalán azt kérdezné, miért nem teremtünk bükköseink értékesíthetésére fafogyasztó intézeteket, azt kellene felelnem, mert e tekintetben is igen kedvezőtlen helyzetben vagyunk. Hogy egyebet ne említsek, van már egy vasgyára e megyének Russbergen, ez idő szerint a brassói bánya- és kohó-egylet tulajdonában. A kezelés jó és rendszeres, nem lehet sekínek kifogása ellene. És mégis, ha e vállalat üzemét, mint bükköseink érdekében kívánatos volna, megkétyszeroznénk is, az erdők kihasználása ekkor is csak egy igen kis részre terjedne ki, legfeljebb arra, mely Karánsebestől a Bisztra völgynek felfelé esik. Ily feltételek között tehát, midőn egy már meglévő, jól kezelt vállalat sem képes üzemét annyira növelni, a mennyire az a környezet erdőségeinek értékesítése érdekében kívánatos volna, kérdem, lehetséges-e új gyárak felállítására gondolni, főleg akkor, midőn a közvetlen szomszédság-

ban egy másik vasgyár is létezik, az országszerte ismert resinai vasgyár?

Egyéb fafogyasztó-intézetek között legfeljebb egy üvegyár felállításáról lehetne szó, ámbár ily gyárak fogyasztási képessége legfeljebb 5—6000 méterre terjedhetne évenként, s így ez is keveset segítene a bajon, eltekintve attól, hogy a gyár felállításához hiányzik a legfőbb tényező, a quarcz, mely nélkül alig hiszem, hogy ily kezdeményezésre akadna vállalkozó.

Az elősoroltakon kívül ott, a hol a bükkfát egyáltalában nem lehet értékesíteni, legutolsó kisegítő eszközként a hamuzsirégetést szokták javasolni.

De a tapasztalatok, melyeket azon uradalmakban tettünk, hol a hamuzsirégetési üzem fennállott, oly szomorúak, hogy erdészeti szempontból csakugyan kétszeresen meggondolandó, vajjon ily üzem életbeléptetése ajánlható-e? Mert ha az elérhető eredményt összehasonlítjuk azon befektetésekkel, melyek ily üzlethez okvetlenül szükségesek, kétségtelenül arra a meggyőződésre jutunk, hogy a tervezett vállalat, még a legrendszerezesebb kezelés mellett is, ha a fa okszerűen égettetik fel, nem előnnyel, de hátránnyal fog járni.

Tisztelt közgyűlés! Hét éve vagyok e vidéken, és ezen idő alatt figyelemmel tanulmányozva az itteni viszonyokat, minden alkalmat és eszközt megragadtam, mely a bükkerdőknek, habár csak részbeni értékesítésére vezethetett volna. De sajnálattal kell bevallanom, hogy e tekintetben minden reményem meghiusult. Ezért a feltett kérdésre csak negative felelhetek s azon hitemnek vagyok kénytelen kifejezést adni, hogy a Balás tisztelt tartásunk által ajánlott experimentumok sem fognak célhoz vezetni. Sikerral lesznek azok talán érvényesíthetők ott, a hol a miénknél kissebb erdőterületekről van szó. Nekünk e megyében alig lesz egyelőre más feladatunk, mint erdeinket megóvni és fentartani azon, hitem szerint,

nem nagyon távoli idő számára, midőn azok nagyobb szerepet lesznek hivatva játszani. (Éljenezés.)

Elnök: Nem tudom, a most hallott észrevételek után kíván-e még valaki a feltett kérdéshez hozzászólni? Az én nézetem szerint, miután mindnyájan ismerjük azon nehézségeket, melyek ma a bükkerdők értékesítésének útjában állanak, talán inkább az értekezés másik igen fontos része lenne megvitatandó, mely rámutatva a szükségességre, hogy kevés értékkel bíró bükkállabaink lassacskán tölgy- és értékesebb fenyőfajokkal helyettesítendők, egyuttal a gyakorlati kivitelnél követendő eljárást is jelzi. Én a gyakorlati eredmény szempontjából kívánatosnak tartanám, ha a tisztelt közgyűlés tagjai ezen irányban is nyilatkoznának s különösen kifejténék nézeteiket az iránt, vajjon az értekezésben ajánlott módozatok megfelelnek-e a czélnak.

Illés Nándor: Tisztelt közgyűlés! Én az elnök ur ő excellentiája által felvetett kérdésnek, őszintén megvallom, kevesebb fontosságot tulajdonítok, mert a bükkösöknek felújítása, habár a kitűzött kérdésben benfoglaltatik, alig képezheti közöttünk vita tárgyát, a mennyiben e kérdés eléggé meg van már oldva, s legfőlebb arról lehetne még beszélni, hogy az itteni viszonyok között miként lehetne legczélszerűbben eljárni. A kérdés ezen oldalát azonban Balás tisztelt tagtársunk bevezető előadása eléggé megvilágította, feladatunk tehát véleményem szerint az volna, hogy, ha nem is tudunk a bükkösök értékesítésére nézve concret javaslattal fellépni, a kérdés felett eszmét cseréljünk s ez által a közfigyelmet arra felhívjuk. Több embernek több eszméje van, s a mit százan nem tudnak kitalálni, kitalálja a százegyedik. Mindenestre nem lesz felesleges dolog, ha figyelmet keltünk azon körökben, melyeket e kérdés érdekelhet.

Bennünk erdészekben meg van a jó akarat arra, hogy

bükköseinket átalakítsuk; a módozatokat, melyeket e czél elérhetésére követnünk kell s egyáltalában azt, a mit Balás tagtársunk a helyi viszonyokra alkalmazva elmondott, szintén ismerjük; felfogásom szerint tehát feladatunk az volna, hogy a kereskedők figyelmét a bükkfára irányozzuk s őket meggyőzzük, hogy bükkerdeinkben igen sok anyag van, mely a speculatióra érdemes.

A bükkfát ugyanis nemcsak mint tüzelő anyagot kell tekintenünk, bár igaz, hogy főtömegében csak tüzifát ad, de van más használhatósága is, mely az üzletvilág sikerrel értékesíthet. Mint Balás tagtársam is felemlítette, a bükk előnyösen használható száraz anyagok szállítására alkalmas hordók, továbbá tavoletti és bordonári ládácskák készítésére. Mindezeket az erdészek nem csinálhatják maguk, de ha felhívják rá a figyelmet, remélhetjük, hogy a fakereskedők is érdeklődni fognak e tárgy iránt. A hol bőven van viz s fűrészgyárak állíthatók fel, a tavoletti és bordonári készítése igen kifizetné magát, annál inkább, mert ezen anyagoknál a kereskedők a minőség tekintetében nem nagy igényekkel lépnek fel. E mellett czukorhordókra is nagy tömegek használtathatnának fel a bükkfából.

Egy szóval, felfogásom szerint, az volna szükséges, hogy mindenki elmondaná ez irányban tett tapasztalatait. Én csak ismétlésekbe bocsátkoznám, ha mindazt elmondanám, a mit e tekintetben az országos gazdasági egyesület által tartott enquêt-tárgyalások alkalmával benyújtott és nyilvánosságra hozott véleményemben elmondottam. Én tehát még egyszer visszatérek arra, hogy nekünk feladatunk eszmeesere által a fakereskedők figyelmét e tárgyra fordítani s nekik értésükre adni, hogy mi, a mennyire lehetséges, hajlandók vagunk ezen fa árát a minimumra leszállítani, csakhogy a bükkösök helyét nemesebb fanemekkel foglalhassuk el. (Helyeslés.)

Horváth Sándor: Tisztelt közgyűlés! Én a fenforgó kérdésnek csak azon részéhez kívánok röviden hozzászólni, melyet Illés Nándor t. tagtársunk utolsó szavaival érintett. Az általa mondottak szerint feladatunk e kérdés körül az lenne, hogy kereskedőinknek figyelmét a bükkfára irányozzuk, s egyuttal értésükre adjuk, hogy mi a faárakkal készek vagyunk a minimumra leszállani. Ugy hiszem, tisztelt közgyűlés, itt nem lenne felesleges mindjárt azt is megbeszélni, hogy mi értendő ezen minimum alatt, s melyiket tartjuk azon határnak, a meddig a birtokos fájának árával okszerűen lemehet. Nézetem szerint ott, a hol a bükk oly túlságos mennyiségben fordul elő, mint e megyében és a felvidék sok helyén, igen kevés kilátás van az üzleti viszonyok oly mérvű javulására, hogy a bükkállabokban felhalmozott tömérdek készletnek előnyös értékesítését remélhetnők a jövőben. A baj ugyanis nem annyira a helyi és üzleti viszonyok kedvezőtleniségében, mint inkább e fanem használhatóságának koráلتoltságában áll. Ezért ugy hiszem, habozás nélkül lehet kimondani, hogy bükkerdeink bátran letarolhatók, mihelyt a faárak fedezni képesek a kiállítási költségeket s ezen kívül azon kiadásokat, melyekkel az értékesebb fanemeknek, a tölgynek és fenyőféléknek megtelepítése jár. Szerintem ezen kiadások képezik a helyes minimumot, s ha ez áll, ugy nem időszerűtlen dolog erdőbirtokosainkat figyelmeztetni, hogy saját érdekükben járnak el, ha ezen feltételek alatt a legszerényebb alkalmat is felhasználják arra, hogy bükköseiken túltegyenek s helyükbe más, jövővel bíró fanemeket telepítsenek. (Helyeslés.)

Szabó Adolf: Tisztelt közgyűlés! Én a magam részéről a minimum meghatározásánál tovább mennék, mert azt tartom, hogy a hol új fanemek telepítéséről van szó, ott nem kellene arra számítani, hogy az eladás által nyert árak az ertési költségeket is fedezzék, hanem a birtokos megelégedhetik

azzal is, ha a kiállítási költségeket megkapja. Én tehát a kiállítási költségeket ajánlanám minimum gyanánt. (Helyeslés és ellenmondások.)

Horváth Sándor: Ezt a minimumot ajánlani egész általánosságban azért nem lehetne, mert a birtokosoknak, ha azt elfogadnák, áldozatokat kellene hozni. Az erdőtörvény ugyanis a levágott erdőnek felujtását rendeli el. Ha már most a birtokos bükkállabjáért csak annyit kapna, a mennyibe maga a levágás került, a felujtás külön áldozatába kerülne, ilyet kívánni pedig méltányosan nem lehet. (Helyeslés.)

Szabó Adolf: Én az előbbieket csak a kincstárra és hasonló nagyobb birtokosokra értettem, s ezektől úgy hiszem, áldozatokat is lehet elvárni.

Elnök: Az állammal szemben, mely mindenesetre a jövő érdekében is hivatva van áldozatokat hozni, talán adhatnánk a kérdésnek olyan megoldást, hogy a faárak megállapításánál csupán a kiállítási költségekre reflektáljon, de semmi esetre sem lehet ilyesmit kívánni a magánbirtokostól, ki, mint Horváth ur igen helyesen jegyzé meg, az erdőtörvény által egyenesen kötelezve van a terület felujtására. Nem kell feledni, hogy a birtokos adót is fizet, s hogy tehát azt követelni tőle, hogy miután jövedelméről lemondott, birtokára még rá is fizessen, nem volna méltányos. (Helyeslés.)

A mi magát a kérdést illeti, azt hiszem, hogy tulajdonképpen csak a követendő eljárási mód és az alkalmazandó eszközök szempontjából bir fontossággal azon irány, melyben Illés ur ezen kérdést tárgyalatni kívánja. A főczél, mint előadásából kiderül, nála is csak az, a mit én említettem, hogy t. i. miként és mi módon helyettesíthetjük a bükköt más értékesebb fanemekkel. Egyébként maga a tárgyalás alatt lévő kérdőpont is csak végül említi az értékesítést; a főszem-

pont ebben is a bükkerdőnek nemesebb fajokkal való felfrisítésére (helyeslés és tetszés) volt irányozva.

Különben a kérdés feltevésének célja csupán eszmecsere fölkeltése volt, s így határozatot bár csak ajánlatképen sem hozhatunk. Ugy hiszem azonban, hogy az itt kifejtettek is elégségesek arra, hogy azok, a kik az értékesítésre hivatva lesznek, bővebben foglalkozzanak az ügygel, azok pedig, a kik helyesebb megoldási módot ismernek, nézeteik közlésére ösztönt nyerjenek. (Helyeslés.)

Mint hogy e tárgyhoz szólni többé senki sem kíván, azt hiszem, a mai ülést befejezhetnők. A holnapi ülésben tárgyalás alá fogjuk venni a második kérdést, melyre Rónay Antal ur küldött be egy értekezést, ki azonban, sajnálatunkra, személyesen nem jelenhetett meg. Ezen értekezés tárgyalása után következhetnék aztán Szabó ur előadása, melyről előbb volt alkalmam szólni. Fölkérem egyuttal a ma kiküldött bizottságokat, hogy a számadásokra és költségelőirányzatra, illetőleg az alapszabályok módosítására vonatkozó jelentéseiket a holnapi ülésben előterjeszteni sziveskedjenek. Ezek után a napirend többi tárgyait is elvégezhetnők. (Helyeslés.)

Ezzel az ülést feloszlatom. (Felkiáltások : Éljen az elnök.)

Ülés vége d. u. négy és fél órakor. — K. m. f.

Hitelesítésül :

Szabó Adolf,

választn. tag.

Rózsay Rezső,

alapító tag.

Tisza Lajos,

elnök.

Horváth Sándor,

titk. helyettes.

— Második nap. —

A közgyűlés kezdődik déli 12 órakor Tisza Lajos ő excellentiája elnöklete alatt.

Elnök: Tisztelt közgyűlés! Mielőtt a napirendre áttérnénk, van szerencsém jelenteni, hogy a mai napon vettem Bedő Albert megválasztott első alelnökunktől egy táviratot, továbbá ugyancsak ő általa egy ajánlatot, mely egy háznak megvétele tárgyában egyesületünkhöz intéztetett.

Mindenekelőtt felkérem a helyettes titkár urat, hogy a táviratot méltóztassék felolvasni.

Horváth Sándor: A távirat, mely Elnök ő excellentiájához van intézve, így hangzik:

„Excellentiád és tisztelt tagtársaim segélyének köszönhetem mindazt, mi szerény munkásságomat sikerrel jutalmazta; köszönöm a közgyűlésnek kegyes részvétét és alelnökké választásomat, igérvén, hogy teljes életemben hű szolgája kívánok lenni egyesületünknek és szakunknak. Éljen szeretett elnökünk ő Nagyméltósága, ki szakunk törvényes védelmét és önállóságát diadalra segítette. Éljenek tisztelt tagtársaim, kiknek ösztönző buzgalma és hazafisága képezi egyesületünk biztos hatalmát. Bedő Albert.“ (Éljenzés.)

Elnök: Méltóztassék most felolvasni a beérkezett ajánlatot.

Horváth Sándor: A beadvány szövegezése hosszadalmas, s nem könnyen érthető, talán célszerűbb lesz tehát, ha csak főbb pontjait kivonatossan mondom el. (Helyeslés.)

Az ajánlat beadója Liebman F. közvetítő, a megvétele ajánlott telek pedig a hold-utcza és hajnal-utcza sarkán lévő 9. számú két emeletes ház. Az egész telek 270 □ öl területű, melyből 200 □ ölet maga az épület foglal el. A házban négy 3 ablakos terem, husz 2 ablakos és négy 1

ablakos utcái, továbbá 11 udvari és 10 előszoba van 10 konyhával és ugyanennyi kamrával. A lakház évi tiszta jövedelme ez időszerint 8136 forint, melyhez képest ajánlattevő a vételért 112.000 forintban állapítja meg.

Elnök: Azt hiszem végzéseképen kimondhatom, hogy mielőtt a közgyűlés e kérdés érdemébe bocsátkoznék, az igazgató válaszmánytól vár a jövő közgyűlés alkalmával véleményt az iránt, vajjon elég nagy-e az egyesület pénzereje arra, hogy ingatlan vételére bocsátkozhassék. Csak e kérdés eldöntése után lesz, úgy hiszem, helyén ilyen speciális ajánlatra reflektálni. (Helyeslés.)

Méltóztatnak emlékezni, hogy tegnap két bizottság küldetett ki, egyik azon feladattal, hogy a Wagner Károly-alapítvány kezelésére vonatkozó javaslatot megbirálja; a másik azon megbizatással, hogy az 1879. évi egyleti számadásokról és a jövő évi költségvetésről jelentését, illetőleg javaslatát előterjessze.

Első sorban a Wagner Károly-alapítvány ügyében kiküldött bizottság jelentése lenne tárgyalandó. Minthogy azonban a javaslat iránt mindenekelőtt elvileg kell nyilatkoznunk, jónak tartanám, ha először maga a javaslat olvastatnék fel egész terjedelmében s azután következnek a jelentés és a javaslatnak pontonkénti tárgyalása. (Helyeslés.)

Horváth Sándor: Először olvassa a Bedő Albert, mint az „Erdészeti Lapok“ szerkesztője által benyújtott alapszabály-tervezetet. (Az „Erdészeti Lapok“-ban közöltetni fog.) Azután a kiküldött bizottság nevében a következő jelentést terjeszti elő:

Tisztelt közgyűlés! A Wagner Károly emlékére barátai és tisztelői által tett alapítvány alapszabályainak tervezete, melyet az „Erdészeti Lapok“ érdemes szerkesztője az alapítvány bejelentése alkalmával közgyűlésünk elé terjesztett, teg-

napi ülésünkben azon megbiztatással adatott ki bizottságunknak, hogy a tervezet elvi jelentőségü határozatait gondosan megbirálva, megállapodásáról a mai közgyűlésen jelentést tegyen.

A bizottság ezen tisztében eljárván, a benyújtott alapszabály tervezetét egészben helyesnek és elfogadhatónak találta s csupán az utolsó szakaszban foglalt intézkedés ellen emelt a bizottságnak egyik tagja kifogást.

E szakaszban az mondatik, hogy ha az alap egész kamatjövödelme valamelyik évben kiosztható nem lenne, „a fennmaradó összeg a következő évben vagy években felhasználható kamatjövödelemmel együtt akkor fordítottatik a kitüzött segélyezésre, midőn arra érdemes segélyezendők jelentkeznek.“

A bizottság két tagja az ezen szakaszban foglaltakat is helyesnek tartja, míg a harmadik tag az esetleg fennmaradó kamatjövödelmet az év végével a tőkéhez kívánja csatolni.

Ezen nézet kisebbségben maradván, a bizottság többségének nevében a tervezetnek egészben és változatlanul való elfogadását ajánlom, kérve a tisztelt közgyűlést, hogy annak az egyleti alapszabályokba leendő iktatásával és az ennek folytán az egyleti alapszabályok többi részében szükségessé váló módosításokkal és az esetleg ki nem kerülhető kisebb stylaris változtatások megtételével, végül pedig a kibővített alapszabályok jóváhagyásának kieszközlésével az igazgató választmányt méltóztassék megbizni.

Illés Nándor : Tisztelt közgyűlés! Szükségesnek tartom e kérdést előzetesen bevezetni. (Halljuk!)

A mint az „Erdészeti Lapok“-ból méltóztatnak tudni, ezen alapítványra a gyűjtést Bedő Albert titkárunk indította meg, s az alapszabályok tervezetét is ő nyújtja be. Ezen alapszabálytervezethez részletesen hozzászólni már azért is nehéz, mivel az előre közölve nem volt, s így azt tanulmányozni a közgyűlés tisztelt tagjainak nem volt alkalmuk. Éppen azért

helyesnek tartom a kiküldött bizottság azon tagjának véleményét, ki azt javasolja, hogy a közgyűlés csak a tervezet elvi jelentőségü kérdései felett határozzon, a netán szükségessé váló stularis módosítások megtételével pedig az igazgató választmányt bizza meg. Ajánlom tehát, hogy a tisztelt közgyűlés a bizottság többségének ezen javaslatát elfogadni méltóztassék. (Helyeslés.)

A mi a fontosabb elvi jelentőségü kérdéseket illeti, ilyen két szakaszában fordul elő a tervezetnek. Az egyik a 81. §-ban, hol az mondatik, hogy az egyesület ezen tőkéhez öt éven keresztül járul a választmány által meghatározandó összeggel. E szakasznál véleményeltérés lehet, vajjon így fogadtassék-e el a tervezet, vagy pedig kimondassék, hogy az egyesület a tőke gyarapításához addig járul, míg az bizonyosösszege, pl. 10.000 forintra növekszik. E felett mindenestre a tisztelt közgyűlés lesz hivatva határozni.

A másik elvi jelentőségü kérdést, mely megállapodás tárgyát képezhetné, a 90. §. tartalmazza. Ebben az van mondva, hogyha valamelyik évben a segélyezésre rendelt összegből valami fennmaradna, az a következő években adassék ki. Ez annyiban alkalmatlan volna, mert az ilyen maradványt külön kellene kezelni s annak kamatait is külön számítani. Kérdés merülhet fel tehát az iránt, nem volna-e czélszerű kimondani, hogy a mely évben a segélyezésre rendelt összeg nem adható ki, a fennmaradó részlet s illetőleg összeg, az alapítvány-tőkéhez csatoltassék. Méltóztassanak ez iránt határozni.

Balás Pál: Tisztelt közgyűlés! Illés Nándor tagtársunk két lényeges kérdést érintett: az egyesület hozzájárulását a Wagner-alapítvány növeléséhez és az esetleg fel nem használható kamatrészletek mikénti kezelését.

Az elsőre nézve bátor vagyok megjegyezni, hogy én

nem tartanám czélszerűnek, ha az alapítványi tőke nagyságát már előre meghatároznók; minden esetre jobb lenne e kérdést nyitva tartani. Azt sem tartanám helyesnek, ha az összeg, melylyel az egyesület ezen tőkéhez évenként hozzá járul, előre megállapíttatnék, mert e tekintetben legczélszerűbben, a mutatózó pénztári eredményhez képest, határozhat a választmány. Előre tehát csak annyi lenne kimondandó, hogy az egyesület évenként szaporítani fogja a Wagner-alapítvány tőkéjét, a nélkül, hogy maga az összeg és a hozzájárulás időtartama tüzetesen meghatározatnék.

A mi a fel nem használt kamatokat illeti, véleményem az volna, hogy ezen kamatok ne kezeltessenek külön, hanem okvetlenül csatoltassanak a tőkéhez. (Helyeslés.)

Horváth Sándor: Tisztelt közgyűlés! Az első módosítás ellen a magam részéről nincs kifogásom, a kamatok kezelésére vonatkozólag mondottakkal szemben azonban szükségesnek tartom röviden indokolni a kiküldött bizottság javaslatát. Midőn bizottságunk a tervezet eredeti szövegének elfogadását ajánlotta, azon szempontból indult ki, hogy a segélyezésre fordítható összeg, legalább eleinte, igen csekély lesz; ellenben megtörténhetik, hogy ugyanazon évben két-három halálozási eset is előfordul, s talán mindenik esetben nagyon terhes viszonyok között marad hátra valamelyik szaktársunk családja. Ilyen esetben rögtöni és nagyobb mérvű segélyezésre lehet szükség, azt azonban megadni, ha csak az évi kamat használható fel, alig lesz lehetséges. Ezen eshetőségre való tekintettel tartotta kívánatosnak a bizottság, hogy a mint a javaslatban tervezve van, az egyes években visszamaradó részletek, a következő évek kamataihoz csatoltassanak, s ezen a módon némi tartalék képeztessék, azon czélből, hogy szükség esetében rögtöni és nagyobb mérvű segély legyen adható.

Ennélfogva én az eredeti javaslatot kérem elfogadtatni,

annyival is inkább, mert megvagyok győződve, hogy azon nehézség, melyet Illés, tisztelt tagtársunk a kamatok külön kezelésére nézve felhozott, akadályt nem fog képezni és az egyesület tisztviselői azt a munka-többletet, melyet az esetleg visszamaradó kamatrészletek külön könyvelése igényelni fog, a cél érdekében, szívesen el fogják végezni. (Helyeslés.)

Elnök: Legyen szabad nekem is elmondanom véleményemet ezen kérdésben. (Halljuk!) Én körülbelől ugyanazon nézetben vagyok, mint Balás Pál tisztelt tagtársunk, vagyis magam sem szeretném az alapítványt, bizonyos előre meghatározott összegre korlátozni; azt sem tartanám helyesnek, hogy az évek száma előre meghatározottassék, mely alatt a gyűjtés befejezendő lesz. Maradjon az alapítvány nyitva, mert azt hiszem, hogy évek során át így annál inkább fog gyarapodni. Másrésztől azonban az is alig volna helyes, ha a tisztelt közgyűlés kimondaná, hogy az egyesület évenként hozzá fog járulni bizonyos összeggel az alaphoz. Én ezért az erre vonatkozó szakaszt akképen óhajtanám szövegezni, hogy a gyűlés, tekintettel az adományok- és hagyományokból befolyó összegekre, a budgetben fenmaradó és rendelkezésre álló összegekhez képest fog járulni az alapítványhoz. (Helyeslés.)

A mi a második fölvetett kérdést illeti, egyik tisztelt tagja a kiküldött bizottságnak előadta, hogy őket az eredeti tervzet elfogadásánál azon szempont vezette, hogy ezen az uton az igazgató választmányának módjában lesz a rendelkezésre maradó kamatokból bizonyos tartalék-alapot képezni, melyből, ha esetleg nagyobb volna a segélyezendők száma, a jelentkezők rögtön és esetleg jelentékenyebb összeggel segélyeztetesnek. Nézetem szerint ily tartalékalap alkotása alig lesz eszközözhető. Mert ha lesznek érdemesek a segélyezésre, a segélyezésre rendelt összeget ki kell adni s abból tartalék-alapot képezni, bár elismerém, a cél igen üdvös, nem áll

jogában az igazgató választmányának. Egyébként a felvetett eshetőség oly ritkán fog előfordulni, hogy azt hiszem, az egész kérdést elejthetnők s általánosságban kimondhatnók, hogy az esetleg ki nem osztott összegek szintén mint kamatok kezelendők. Egyébként méltóztassanak határozni.

Illés Nándor : Egy okot most már magam is látok, mely a mellett szól, hogy az eredeti szöveg tartassék meg, és ugy látszik, az indítványozót is ez vezette, midőn tervezetét készítette. Valószínűleg az lebegett szeme előtt, hogyha a segélyezésképen kiadható összegekre nézve bizonyos minimum, mondjunk 20 forint állapittatik meg, megtörténhetik, hogy valamely évben a megtörtént kiosztás után oly csekély összeg marad fenn, mely e minimumot nem éri el, a mely azonban, ha nem csatoltatik a tőkéhez, a következő évben esetleg szintén visszamaradó részlettel a megállapított összegig lesz kikerekíthető. Én tehát azt vagyok bátor ajánlani, hogy fogadjuk el az eredeti tervezetet azon változtatással, hogy az egyesület részéről való hozzájárulás az alapítvány növeléséhez ne köttessék bizonyos előre meghatározott összeghez és évszámhoz. (Helyeslés.)

Elnök : Miután az alapítvány kamatjainak kezelésére nézve két ellenkező nézet merült fel, nevezetesen Balás tisztelt tagtársunk azt ajánlotta, hogy a kamatokból esetleg visszamaradó részletek a tőkéhez csatoltassanak, a kiküldött bizottság pedig az eredeti szöveget pártolta, melynek értelmében a fenmaradó kamatrészletek a jövő évi segélyezési összeghez lennének csatolandók : szavazásra kell föltennem a kérdést. Mindenekelőtt az eredeti szöveget bocsátom szavazásra. Méltóztassanak azok, kik a 90-dik szakaszban befektetett elvet pártolják, fölállani. (Megtörténik.) A többség az eredeti szöveget fogadja el.

Az alapítványi összeg nyitva tartására nézve, azt hiszem, nincs szükség a szavazásra. (Helyeslés.)

E szerint kimondhatom végzésképen, hogy az eredeti tervezetben foglalt elvek elfogadtatnak, s csupán a 81-dik szakasz módosítása határoztatik el, a mennyiben a tisztelt közgyűlés az egyesület részéről az alapítvány növeléséhez való hozzájárulásnak időtartamát és mérvét nem kívánja előre meghatározni, hanem e kérdést nyitva kívánja tartani s csupán annyit mond ki, hogy az egyesület az alapítványhoz a közgyűlés által esetről-esetre meghatározandó összeggel fog járulni. (Helyeslés.)

Most következik a pénztári számadások és a jövő évi költségvetés megvizsgálására kiküldött bizottság jelentésének tárgyalása. Előbb azonban jó volna talán a költségvetést felolvasatni. (Helyeslés.)

Horváth Sándor: Olvassa az 1881-dik évi költségvetést. (Az „Erdészeti Lapok“-ban közöltetni fog.)

Illés Nándor: A bizottság nevében a következő jelentést olvassa fel:

Tisztelt közgyűlés!

Az 1879. évi pénztári számadás megvizsgálására kiküldött bizottság eljárásáról a következő jelentést van szerencsénk tenni:

Az 1879. évi pénztári naplónak, az alapítványi kamatok, tagsági évdíjak és előfizetések nyilvántartási könyveinek, végre a számadás rovatkönyvének összehasonlítása szerint az egyesület pénztárának

1879. évi összes bevétele . . .	14.639	frt	85	kr,
1879. „ „ kiadása . . .	9.605	„	70	„
az 1880. évre ájtött maradvány tehát . . .	5.034	frt	15	kr.

A kiadásokra szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy

azokból 601 frt 73 kr értékpapírok vásárlására használtott fel.

Az alaptőke összege az 1879-dik év végével . . . . . 94.334 frt 54 kr volt. Mintán pedig az 1878-dik év végével a tőkevagyon . . . . . 89.307 frt 76 krt tett ki, a vagyonszaporodás . . . . . 5.026 frt 78 kr.

A számadások megvizsgálása alkalmával szerzett meggyőződésünk alapján a számadó részére a felmentvényt megadni kérjük.

Továbbá van szerencsénk egyszersmind az 1881. év előirányzatát jóváhagyás végett előterjeszteni, melyszerint 1881-re előirányoztatik :

bevételekép	11.655 frt,
kiadásként	10.755 „
e szerint az 1881. évi megtakarítás	900 frt.

A pénztári számadás és költségvetés felülvizsgálata azon meggyőződésre vezetett, hogy az egyesület a mult évekkel megegyezőleg, meglehetősen felesleget takarít meg, s miután az egyesület alapszabályainak 1-ső §-a szerint az egyesület célja hazánk erdőgazdaságának előmozdítása, megbizandónak vélnők a választmányt, hogy a jövő közgyűlés elé javaslatot terjeszsen ezen mutatkozó feleslegnek bizonyos részben a fennebbi célokra való fordíthatása iránt.

Herkulesfürdő, 1880. évi szeptember 20.

Balás Pál s. k., *Prokopovitsch Lajos* s. k., *Illés Nándor* s. k.,
bizottsági tag.   bizottsági tag.   bizottsági elnök.

Elnök : A most felolvasott jelentésnek három része van. Az egyik az 1879. évi számadások megvizsgálására vonatkozik s ennek eredménye alapján a bizottság azt ajánlja, hogy számadónak a felmentés megadassék. (Helyeslés.) Meltóztatnak ezt elfogadni? (Elfogadjuk!) A felmentés megadatik.

A másik része az 1881. évi költségvetési előirányzatra vonatkozik. A költségelőirányzatot a bizottság szintén elfogadta. Méltóztatik a tisztelt közgyűlés is elfogadni, illetőleg, jóváhagyni? (Elfogadjuk!) A költségelőirányzat tehát elfogadtatott.

A harmadik részét a jelentésnek végül egy indítvány képezi. A bizottság felemlítve azt, hogy az alapszabályok első szakasza több oly teendőt jelöl ki az egyesület hivatásául, melyeknek eddig anyagi erejénél fogva nem volt képes megfelelni, s utalva másfelől azon tegnap hallott örvendetes körülményre, hogy az egyesület vagyona annyira szaporodott, mikép most már elérkezettnek tartjuk azt az időt, midőn egyesületünk ezen czélokra is kiterjesztheti figyelmét: megbizandónak véli a választmányt, hogy a jövő évi közgyűlés elé javaslatot terjesztszen az iránt, hogy a költségvetésben mutatkozó feleslegek mily részben és minő módozatok mellett lennének az alapszabályokban kijelölt czélok előmozdítására fordítandók s egyuttal melyek lennének azon erdőgazdasági feladatok, melyek most már az erdészeti egyesület gondoskodását igényelhetnék. (Helyeslés és felkiáltások: Elfogadjuk az indítványt.)

E szerint ezen indítvány is elfogadtatott.

Most áttérhetünk a napirend következő pontjaira:

Első sorban Rónay tisztelt tagtársunk értekezése fog felolvastatni ezen kérdés felett:

„Érdekében áll-e a hazai erdőbirtokosoknak a házi ipar ügyének felkarolása és fejlesztése, s ha igen: melyek azon iparágak, melyek erdészeti szempontból hazánkban létalappal bírnak és támogatandók, s ehhez képest a meghonosítandó ajánlott iparágak mi módon lennének létesítendőek és fejlesztendőek?”

Az értekezés felolvasására Rónay ur távollétében Divald Gyula ur volt szives vállalkozni.

Divald Gyula : Olvassa az értekezést. (Lásd a jelen füzet első cikkét.)

Elnök : Első hallásra természetesen nehéz ily terjedelmes munkát fölött véleményyt mondani. A magam részéről általában kívánatosnak tartanám, hogy ilyen kérdéseknél a feleletek minden egyes pontra nézve röviden és szabatosan kiemeltessenek; így a jelen esetben is igen czélszerű lett volna, hogy azon iparágak, melyek erdőgazdasági szempontból meghonosítandók volnának, részletesen felsoroltassanak. A felolvasott értekezésben a kérdés inkább a nép keresetének érdekében tárgyalatik, s bár e tekintetben igen érdekes felvilágosítások adatnak, maguk a kívánt feleletek csak itt-ott, elszórva találhatók föl, pedig igen czélszerű lett volna tüzetesen kifejteni, hogy a házi ipar aránylag kevés munkaerőt és kevesebb ügyességet, de annál több fát igénybe vevő ágai minő irányban volnának fejlesztendők.

A kiviteli módozatokra nézve azonban egy igen figyelemre méltó eszme foglaltatik az értekezésben, mely itt szintén megvitatható volna, t. i. hogy czélirányosan berendezett munkatelepek által kellene a népet ezen foglalkozásra rávezetni, miután iskolák felállítása e téren eddig sikerre nem vezetett.

Illés Nándor : Tisztelt közgyűlés! Én hazánkban két helyütt ismerem az erdei termékek házi iparszerű gyártását, Gömörben és a Bakony vidékén. Gömör Balog völgyének több szlávajku községe tél idején elvándorol az erdei vágásokba, hol nyárfának hírét veszi s ott fakanalak készítése czéljából a fát jó áron veszi meg. A vágásban a kanalakat csak durván vágja ki, s azután othon tisztára dolgozván, az alföldre viszi, házalva adván el.

A Bakonyban több község lakossága készít mindenféle gazdasági szereket bükkfából, melyeket Székesfehérvárott gróf

Eszterházy igen helyesen úgy állított ki, hogy ott az árat is, a mint nagyban eladatik, meglátni lehetett. Ezen üzlet azóta emelkedett, mióta a gyártmány eladására kereskedők vállalkoztak és azt messze a sík, erdőtlen vidékre elszállították.

Iskolák felállításával nem hiszem bevezethetni az erdei házi ipart, mert a tapasztalás megmutatta, hogy annak legjobb emelője az eladás biztosítása.

A selyemtenyésztés is hasonló pártolásnak örvendett valaha, s megtanították a népet a selyemhernyó tenyésztésére, de mikor az illetők azt el nem adhatták, félre dobták a gubókat és a petéket tűzbe vetették.

Véleményem szerint tehát a házi ipar meghonosításának legbiztosabb szere a gyártmányok eladhatásának biztosítása. (Helyeslés.)

Elnök: Az értekezés maga természetesen az „Erdészeti Lapok“-ban fog közölni.

Most következni fog azon értekezés, melyet tegnap voltam bátor bejelenteni Szabó Adolf úr részéről, ki elő fogja adni tapasztalatait azon kirándulásról, melyet ő és az erdészeti egyesületnek több, elég idővel rendelkező szerencsés tagja tettek a bálinczi tölgyerdők megszemlélése céljából. (Halljuk!)

Szabó Adolf: Olvassa az értekezést. (Az „Erdészeti Lapok“-ban közölni fog.)

Elnök: Nagy köszönettel vesszük, hogy oly rövid idő alatt méltóztatott ezen valóban érdekes adatokat egybeállítani, s azokat velünk közölni.

Most a kitüzött kérdések negyediké következnek, mely így hangzik:

„Tekintve a gyakori és nagymérvű erdőégéseket, kifejtendő a tüzesetek keletkezésének oka, s elősorolandók az égések megakadályozá-

sára az erdőbirtokos által saját hatáskörében foganatosítható intézkedések és óvrendszabályok.“

A kérdés taglalását Seide Gyula úr volt szíves elvállalni.

Seide (Hajós) Gyula: Előadja az értekezést. (Az „Erdészeti Lapok“-ban közölni fog.)

Elnök: Az ötödik kérdés, mely szaktanácskozásunknak utolsó tárgyát képezi ez:

„A szikes talajon tenyésztendő erdei fák megtelepítése mi módon teljesítendő, mely fajok mívelendők, s minő tapasztalatok szerezettek eddig a szikes talaj befásítása körül.“

Ezen kérdésre szintén érkezett be egy értekezés, szerzője azonban azt kívánja, hogy az csak azon esetben olvassék fel, ha a kérdést más valaki megvilágítani nem kívánja. Miután ily szándékkal más senki sem jelentkezett, az értekezés fel fog olvastatni, s annak meghallgatása után alkalmas lesz a tisztelt közgyűlés minden tagjának hozzá szólani e tárgyhoz.

Horváth Sándor: Az értekezés melynek szerzője Hóman Bálint ur, így szól: (olvassa az értekezést, mely az „Erdészeti Lapok“-ban közölni fog.)

Fligl Nándor: Nekem az a meggyőződés, hogy az ugynevezett vadszikes talajt sem erdei fákkal, sem mezőgazdasági növényekkel beültetni nem lehet. Nem szólok a fekete szikes talajról, mert ismeretes dolog, hogy ezen a legkitünőbb gabona is megterem, hanem a fehérről, melyen eddig minden kísérlet meghiúsult. Akár milyen mélyen míveljük is meg az ilyen földet, a sziksót eltávolítani nem lehet, mert az a capillaritás útján a föld alsóbb rétegeiből ismét, és ismét előtör. Tétetett próba elég, ástak 3—4 láb mélységű gödrö-

ket, megtöltötték humussal, s az eredmény az lett, hogy két-három év alatt a legjobb humus is szikes földdé változott. A mezőgazdaságnál is tettek kísérleteket egyes táblák megszántása és erős trágyázása által, a sziksó azonban, mint mondani szokták, a trágyát is megemésztette. Láttam egy kertet, melyet mélyre felástak s az összes szikes földet kihordván, humussal töltötték fel, s azután dísz- és gyümölcsfákat ültettek bele. Egy pár év múlva ez a kert is teljesen telítve lett sziksóval. Hasonló eredménnyel végződtek azon kísérletek is, melyeket hosszában elhelyezett vízvezető árkokkal tettek, azon czélból, hogy mint értekező ur ajánlotta, a bajon a sziksó kilugozása által segítsenek. Ezek szerint én ezen a téren semmiféle kísérlettől sem remélek eredményt.

Balás Pál: Habár az előttem szólott tisztelt tagtársam valóságos anathemát mondott minden kísérletre ezen a téren, én mégis azon nézet mellett maradok, hogy helyenként a szikes talaj megmivelése is sikerrel járhat. Hiszen nemcsak az értekező ur, hanem maga Fligl tisztelt tagtársam is említette, hogy sokféle szikes föld van: ha tehát a legroszabban az úgy nevezett vad szikes földön nem is vezettek eredményre a felsorolt kísérletek, még igen sokféle olyan neme lehet a talajnak, mely érdemes lehet a megmivelésre.

Ezeket előre bocsátva, a magam részéről kijelentem, hogy azon gyakorlati tapasztalatokat, melyeket értekező ur a szikes föld megmivelésére nézve elősorolt, igen értékeseknek és eléggé figyelemre méltóknak tartom arra, hogy azok által mások is, a kik e kérdéssel még nem foglalkoztak, vagy a kiknek ezen a téren észleleteket tenni még nem volt alkalmuk, ösztönt és egyszersmind útmutatást nyerjenek a további kísérletezésre. Ezért azt vagyok bátor javasolni, hogy az értekezés szakközlönyünkbe egész terjedelmében felvétsék, mert reményem

van arra, hogy az ez uton kifejlődő eszmeesere által megközelíteni fogjuk az elérni kívánt czélt. (Helyeslés.)

Elnök: Midőn e reménynek a magam részéről is kifejezést adok, azt hiszem, hogy nem volna czélszerű, ha már most kinyilatkoztatnók azt, hogy a felvetett bajjal szemben a tudomány és gyakorlat teljesen tehetetlen. Ha az értekezés felvételik a szakközlönybe, az egyfelől eszmeeserét fog előidézni, másfelől a szakférfiakat tágabb körben is arra fogja serkenteni, hogy e kérdéssel foglalkozzanak. (Helyeslés.)

E szerint a napirendre kitüzött kérdések, a harmadik kivételével, letárgyaltattak.

Következik most a napirend 7-ik pontja: „netáni indítványok a jövő évi közgyűlés helye iránt.“ Nem tudom, kíván-e valaki e tekintetben javaslatot előterjeszteni. (Szünet.)

Ha senki sem kíván konkret indítványt tenni, akkor az igazgató válaszmány saját hatáskörében fog a jövő évi közgyűlés helye iránt határozni. (Helyeslés.)

A mi a tárgysorozat 8-dik pontját illeti, a kitüzendő kérdések iránti megállapodás sok tekintetben attól fog függni, minő vidéken fog a közgyűlés tartatni. E tekintetben tehát szintén az igazgató válaszmány fog intézkedni. (Helyeslés.)

Következik a napirend 9-ik és utolsó pontja. E pontnál, miután mások részéről a titkári hivatalhoz indítványok nem jelentettek be, az igazgató válaszmány kíván javaslatot előterjeszteni a Deák Ferencz alapítványból ez uttal kitüzendő pályázat iránt. (Halljuk!)

Az igazgató válaszmány, tisztelt közgyűlés, azon nézetben van, hogy szakirodalmunknak mindenek előtt a kézi- és tankönyvekben érzett hiányai pótlandók. Ennélfogva az alapítvány pályadíját ez uttal egy magyar erdészeti növénytan megírására javasolja kitüzni. (Helyeslés.)

Mínt hogy pedig egy ilyen műnek a megírása sok munkát és tanulmányt igényel, az igazgató választmány azt ajánlja, hogy a pályázatra kettős pályadíj és kétévi határideő tűzessék ki. (Általános helyeslés.)

Ha ebbe méltóztatnak belenyugodni, az erdészeti növénytanra kiírandó pályázat határidejeül két évi időtartam és 200 darab arany pályadíj tűzetik ki. (Helyeslés.)

Miután azonban igen kívánatos, hogy az erdőhasználatra kiírt megelőző pályázat sikeres eredménnyel végződjék, célszerű volna, ha az igazgató választmány felhatalmaztatnék arra, hogy az új pályázat feltételeinek közzétételével az erdőhasználatra pályázati határidejének lejártáig várhasson, s ekkor szükség esetében ezen utóbb említett pályázat sikerének biztosítása érdekében belátása szerint intézkedhessék. (Helyeslés.)

Ezzel a tisztelt közgyűlés elé kitűzött napirendet teljesen letárgyaltuk. A közgyűlés azonban, azt hiszem, csak a deliblati homokkötési és erdőmivelési munkálatok meg szemlélésére tervezett kirándulás s az ott esetleg felmerülő eszmecsere után lesz befejezendő.

Én a magam részéről köszönöm azon buzgalmat, melylyel az eddigi tárgyalásokban részt venni sziveskedtek, s a jelen ülést ezennel bezárom. (Élénk felkiáltások: Éljen az elnök!)

K. m. f.

Hitelesítésül :

Szabó Adolf,

választm. tag.

Rózsay Rezső,

alapító tag.

Tisza Lajos,

elnök.

Horváth Sándor,

titkári helyettes.

(Vége köv.)